

Виробнича система – складна багаторівнева ієрархічна система, що перетворює сировину або матеріали у кінцевий продукт. Система починається із введення та поєднання сировини, праці, енергії, капіталу та ноу-хау або набору знань та навичок, необхідних для здійснення процесу.

Структуру розглядають як кількісний і якісний склад основних елементів системи та способів їх взаємозв'язку, які забезпечують сталий стан системи.

Обґрунтування системи господарства в конкретному підприємстві пов'язане з проведенням певної аналітичної роботи, а також розробленням різних організаційно-економічних, технічних і технологічних заходів на перспективу.

До раціональної системи господарства ставлять такі основні вимоги: виконання договірних зобов'язань з реалізації продукції, вдосконалення спеціалізації виробництва, правильне поєднання галузей, найбільш повне і раціональне використання ресурсного потенціалу (землі, трудових ресурсів, основних та оборотних фондів), зменшення сезонності використання трудових ресурсів протягом року, підвищення ефективності всіх галузей.

Система рослинництва визначає склад і співвідношення на підприємстві галузей, як-от рільництво, кормовиробництво, овочівництво, садівництво, а також комплекс заходів щодо їх ведення, який охоплює техніку, технологію та організацію виробництва.

Система землеробства – це комплекс організаційно-економічних та агротехнічних заходів щодо раціонального використання землі, підвищення врожайності сільськогосподарських культур, збереження та підвищення родючості ґрунту.

Система удобрення у сівозмінах
передбачає кількість і строки
внесення органічних добрив під
кожну культуру і тісно пов'язана з
іншими
елементами системи
землеробства.

Система насінництва пов'язана
із застосуванням
високоврожайних районованих
сортів сільськогосподарських
культур відповідно до умов
кожної природно-економічної
зони.

Система обробітку ґрунту і догляду за рослинами також тісно пов'язана з іншими елементами системи землеробства, її застосовують з огляду на ґрунтові та кліматичні особливості зони розміщення господарства.

Система захисту рослин від шкідників, хвороб та бур'янів має охоплювати різні біологічні, агротехнічні та хімічні заходи.

Система меліорації містить різні заходи регулювання водного режиму ґрунту: осушення, зрошення, полезахисне лісонасадження тощо.

Система тваринництва — це склад і співвідношення його галузей, а також сукупність технічних, зооветеринарних та організаційно-економічних заходів ведення виробництва, спрямованих на збільшення обсягів продукції тваринництва і підвищення його ефективності.

До *технічних заходів* (елементів) системи належать будівлі, споруди для утримання худоби, система машин і механізмів для виконання виробничих процесів, первинної переробки продукції і т. інше.

Зооветеринарні

заходи включають організацію відтворення стада, поліпшення племінних якостей тварин, способи їх утримання, тип годівлі, засоби захисту тварин від хвороб і т. інше.

До *організаційно-економічних заходів* належать обґрунтування спеціалізації тваринництва, структури стада та щільності поголів'я худоби, розмірів ферм і комплексів, розміщення їх на території господарства, організації і оплати праці, планування розвитку галузей, внутрішньогосподарські та міжгосподарські зв'язки тощо.

За видами діяльності розрізняють такі форми підсобних підприємств:

- 1) з переробки сільськогосподарської продукції (консервні заводи і цехи, млини, комбікормові заводи, олійниці і т. інше);
- 2) із зберігання сільськогосподарської продукції (овоче- і фруктосховища, холодильники);
- 3) з виробництва будівельних матеріалів (цегельні та черепичні заводи, лісопилки, кам'яні кар'єри);
- 4) з виготовлення керамічних і скляних виробів, тари, предметів побуту (меблів, кошків, віників тощо).